
KIDS-kvalitetsudvikling i daginstitutioner

Fanø vuggestue og børnehave

Formål og afvikling

Formålet med at udarbejde KIDS-kvalitet i daginstitutioner i Fanø kommunes dagtilbud er at sikre fokus på løbende udvikling af læringsmiljøet og at tage temperaturen på kvaliteten i dagtilbuddene.

I 2024 har lederen i Fanø vuggestue og børnehave fået mulighed for at deltage i hele processen omkring brugen af KIDS værktøjet.

Dette er valgt for, at lederen kunne få viden og indsigt i, hvordan der måles kvalitet med KIDS værktøjet og med egne øjne får set, hvordan der scores i værktøjet ud fra observationer og ikke intentioner. Med dette tiltag forventes det, at lederen i samarbejde med personalet får et bedre grundlag i forhold til at arbejde med den videre udvikling i dagtilbuddet – udgangspunkt i KIDS.

Lederen har deltaget i observationerne og score er udfyldt i samarbejde med lederen. Scoringsresultatet er derfor ikke helt retvisende, da grundlaget for scoring ikke er fulgt 100%. Det betyder, at scoren ville have været lavere, hvis det kun var de certificerede, som havde udfyldt.

Lederen får foruden denne rapport tilsendt alt scoringsmaterialet, så der er mulighed for at følge målrettet op på evt. udviklingsområder.

Den næste udarbejdelse af KIDS forventes at komme til at ligge i 1. kvartal af 2026. Her vil der være fokus på det fysiske indenfor, relationer samt leg & aktivitet indenfor. Lederen får her igen mulighed for at deltage i observationerne, men ikke scoren. Scoren vil blive udfyldt alene af de KIDS certificerede.

Rammen for observationerne i 2024

Dato for observationer samt fokus:

- 5. november kl. 7.30-13.00 – relationer
- 14. november kl. 12.00-13.00 – de fysiske omgivelser
- 15. november kl. 8.00-13.00 – leg & aktivitet

Der er foretaget observationer i både vuggestue- og børnehaveafdeling.

Tilstede den 5. november:

Børnehave – 25 børn og 4 voksne

Vuggestue – 11 børn og 4 voksne

Tilstede den 15. november:

Børnehave – 27 børn og 4 voksne

Vuggestue 11 børn og 3 voksne

Fordelingen af personalet gruppevis:

Vuggestuen/Muslingerne: 2 pædagoger og 2 pædagogmedhjælpere til ca. 12 børn

Børnehaven/Krabberne: 1 pædagog og 1 pædagogmedhjælper til 10 børn

Børnehaven/Fladfiskene: 1 pædagog til 10 børn

Børnehaven/Trækfuglene: 1 pædagogmedhjælper og leder ad hoc til 9 børn

Observatører i forhold til relationer og leg & aktivitet: støttepædagog og dagtilbuddets leder

Observatører i forhold til de fysiske omgivelser: støttepædagog, dagtilbuddets leder og fællesleder.

Om observationsredskabet KIDS

Evalueringen er lavet med udgangspunkt i "KIDS - kvalitetsudvikling i daginstitutioner"

Redskabet er danskudviklet og bruges til at evaluere og udvikle den pædagogiske kvalitet. KIDS er baseret på forskning af pædagogisk kvalitet og udviklingspsykologisk viden om, hvordan børn udvikles og lærer. KIDS er udarbejdet af professor, cand.pæd.psych. Charlotte Ringsmose og lektor cand.psych., autoriseret psykolog og specialist i børnepsykologi Grethe Kragh-Müller. KIDS anvender anerkendte standarder for målekvalitet, hvilket omhandler vurdering af gennemsigtighed, pålidelighed og gyldighed. Det betyder at KIDS-redskabet er baseret på solid viden i form af teori og forskning om børns udvikling.

I denne undersøgelse omhandler det læringsmiljøets kvalitet på følgende parametre: relationer, leg & aktivitet og de fysiske rammer.

Pædagogisk kvalitet defineres her ud fra børnenes muligheder for både at leve et godt børneliv og at udvikle de færdigheder og kompetencer, der skal til for at kunne begå sig i det moderne samfund. I KIDS vurderer man altså ikke børnene - men børnenes muligheder for trivsel, læring og udvikling i den sammenhæng, de befinder sig i.

Fysiske omgivelser

Fysiske omgivelser Indretningen af de fysiske omgivelser – inde og ude - har stor betydning for børnenes muligheder for erfaringsdannelse og for daginstitutionens sociale liv og dermed for børnenes udvikling og læring. Barnet er i en periode, hvor erfaringer og læring sker gennem det at undersøge og gå på opdagelse. Barnets hele færden i institutionen danner grundlag for erfaringsdannelse. Rummene (inde og ude) skal danne ramme og invitere til gode læringsoplevelser. En forudsætning for at det lykkes er at rum og indretning indgår som væsentlige elementer i de pædagogiske overvejelser og valg. (KIDS, s. 38)

Udearealet

Observationer og refleksioner

Udemiljøet er af høj kvalitet – især børnehavebørnenes legeområde.

Børnehavens legeplads er meget stor, varieret og i forskellige niveauer, som byder på rigtig mange tematiseringer, hvor der er taget højde for både høj og lav aktivitet. Der er rigtig mange fine naturkroge, hvor børnene kan lege uforstyrret samt mange legeområder, hvor børnene kan blive udfordret grovmotorisk. Gode muligheder for at skabe en god fordeling af voksne og børn og mange lege- og aktivitetsområder.

I forhold til finmotoriske udfordringer, så er der ikke så store muligheder i nuværende indretning. Der er et par borde ved indgangen til køkkenet, men der er ikke nogle materialer tilgængeligt, hvilket fordrer inddragelse af en voksen, hvis man som barn ønsker at lave finmotoriske aktiviteter.

Vuggestuens legeområde er småt i forhold til børnehavens legeområde. Legeområdet er indhegnet og er beklædt med fliser på det meste af området. Der er et par legehuse og en sandkasse og der er få muligheder for motorisk udfoldelse.

Der er langt færre muligheder for lege og aktivitetsmuligheder i vuggestuens legeområde. Der er ikke så meget forskelligartet legetøj tilgængeligt på legepladsområdet.

Udviklingsområder:

Det anbefales at der sættes særligt fokus på vuggestuens legeplads hvad angår tilgængeligt legetøj og tematiserede lege områder med mulighed for høj og lav aktivitet. Kan hegnet flyttes,

så der bliver flere muligheder med mere plads og mulighed for græsunderlag på noget af legepladsen.

I børnehaven kunne der med fordel tænkes lidt mere i finmotoriske legeaktiviteter, som er tilgængelig for børnene. Måske åbne op til Fladfiskenes rum, så man kan gå ind og sysle med finmotoriske aktiviteter her samt evt. hygge i en læsekrog.

Billeder af vuggestuens legeområde

Billeder af børnehavens legeområde

Inde arealet

Observationer og refleksioner

Indretning:

Huset er i 2023 blevet gennemrenoveret, så vægge m.m. er velholdte og nymalede. Børnehaven er opdelt i 3 grupperum og 1 fælles køkken. Hver aldersgruppe har 1 rum til rådighed. En af grupperne er på tur hver dag, hvilket giver mulighed for at de 2 øvrige grupper kan bruge deres grupperum, mens gruppen er ude af huset.

Der er ikke kreative værksteder, tumlerum eller rum, hvor børnene kan have aktiviteter uden at de forstyrres af andre. Garderoben forsøges at blive inddraget i forhold til at skabe mulighed for lav aktivitet og fordybelse, men da det er et gennemgangsrum, hvor der kun er opstillet en flytbar væg – ikke andet, så er det tvivlsomt, hvor meget ro børnene kan finde her til fordybelse.

I det ene grupperum er der indrettet en dukkekrog, et andet et tegneværksted og en lille læsekrog. Læsekrogen er dog placeret i et gennemgangsrum ud til køkkenet. Det tredje rum er indrettet med et pudehjørne og et større gulvareal.

I vuggestuen er der 2 rum – et stort og 1 lille bagved, som bliver brugt som tumlerum og soverum. Der er ikke meget plads til at rumme de i alt 12 børn, som man pt. har indskrevet.

Indretning og dekorerings på væggene i begge afdelinger er meget lidt inspirerende. Plakater er placeret meget højt - hænger ikke i børnehøjde.

Rum i rummet og legeområder:

Der er nogle enkelte muligheder for, at børnene og pædagogerne kan fordele sig og danne rum i rummet for samvær og aktiviteter. Enkelte rumdelere fx 1 i garderoben og 1 i Fladfiskenes rum. Rummene bliver brugt til fordeling af aldersgrupperne og rummene har hvert deres legetøj. Det er kun dukkekrogen i det ene rum og skriveværkstedet i et andet, som står fast. Det er forsøgt at skabe rum i rummet med fx reoler, men mange møbler er placeret op ad væggen, så det giver ikke den ønskede effekt.

Grupperummene savner flere steder rum i rummet og tematiserede områder. Det gør, at mange områder fremstår utydelige/forvirrende.

Legetøj til rådighed og tilgængelige for børnene:

Der er legetøj i de forskellige rum og det meste er tilgængeligt for børnene.

Dog ikke spil og puslespil. Der var et enkelt puslespil i en skuffe i køkkenet.

Der var konstruktionslegetøj i Fladfiskenes og Trækfuglenes rum, dukker og mad ting i Krabbernes rum. Bøger var placeret i en kasse i dukkekrogen. Puder i et lille hjørne i Trækfuglenes rum.

Legetøjet var fordelt i kasser, men der var ikke billeder eller tekst på kasserne. Børnene er nødsaget til at trække kasserne ud for at se, hvad der er i dem.

Der var intet stillet op til inspirerende leg og der var stolet op i alle rum. Vindueskarme og hylder blev hovedsageligt brugt til opbevaring af "rod"

I vuggestuen var reoler rodede og indholdet i kasserne var sparsomme.

Hylde var fyldt op med forskellige ting, hvilket virkede rodet. Hverken reoler eller hylder i vuggestueafdelingen var indbydende.

Udviklingsområder:

Tematisering/tydelighed

Inddeling af rummene med henblik på at skabe flere rum i rummet. Det er vanskeligt at skabe flere legeområder på grund af pladsen, men kan de gøres mere personlige, indbydende og inspirerende for børnene? Hvordan kan væggene bruges? Plakater m.m. til at vise børnene områdets funktion, bogstaver, rim og remser ned i børnehøjde, billeder på kasser og tekst på, hvad kasserne indeholder, så det bliver tydeligt for børnene, hvad netop denne reol med kasser inviterer til.

Udnyt rummenes muligheder (fx væggene, gulvet og rumdeling) til at skabe flere klargjorte, afgrænsede lege- og aktivitetsområder, så børnene kan inspireres til at komme i gang med – og fortsætte legen uden at blive forstyrret. Tænk bredt i legeformer. – Gå gerne gennem de forskellige items i KIDS under fysisk indretning i grupperummene og spørg til hvert område: "Hvad kan og skal man her?". Hvilken adfærd/leg/aktivitet kalder områderne på? - Overvej, hvordan huset/stuerne kan åbnes mere, så mulighederne kan bruges på tværs af stuer. Kunne man gentænke gruppefordelingen – brugen af rummene? Måske tænke mere i tematisering og funktionsopdeling, så forskellig leg ikke er afhængig af, at der er en voksen til at hjælpe og så børnene kan fortsætte deres lege i længere tid – fx dagen efter.

Kunne man tænke i tematiseringer omkring dukkekrog, læsekrog i et stille hjørne, konstruktionskrog, bilkrog, udklædningskrog m.v.

I vuggestuen var der en overbelægning på i alt 2 børn. Normering 10, men indmeldt 12. Der har i længere perioder været indmeldt mere end 10 børn. Derfor bør man undersøge, om man rent faktisk overholder bygningsreglementet omkring frit gulvareal pr. barn.

Kontakt Plan og Byg i forhold til at få dem til at udarbejde en beregning.

Mere aldersrelevant legetøj og materialer generelt i vuggestuen. Legetøj, der inspirerer børnene til leg og udfordrer de forskellige alderstrin.

I børnehaven fokus på, at flere materialer fx spil og puslespil er tilgængeligt for børnene.

Spil var placeret på en høj hylde og der var kun et enkelt puslespil til rådighed i køkkenskuffen.

Få det stillet indbydende op i vindueskarme, på reoler m.m. Dette, så det er tydeligt for børnene, hvad området/krogen inviterer ind til. Stil legetøjet klar til leg og skift jævnligt ud i det, som sættes frem.

Kunne man investere i nogle lukkede "voksen" skabe, hvor man kunne lægge det, som ligger på hylderne og i stedet indrette hylderne med noget, som inspirerer – evt. få hylderne ned i børnehøjde. Samle "rodet" og gemme det lidt væk, da det fanger øjet, når man går ind i rummet.

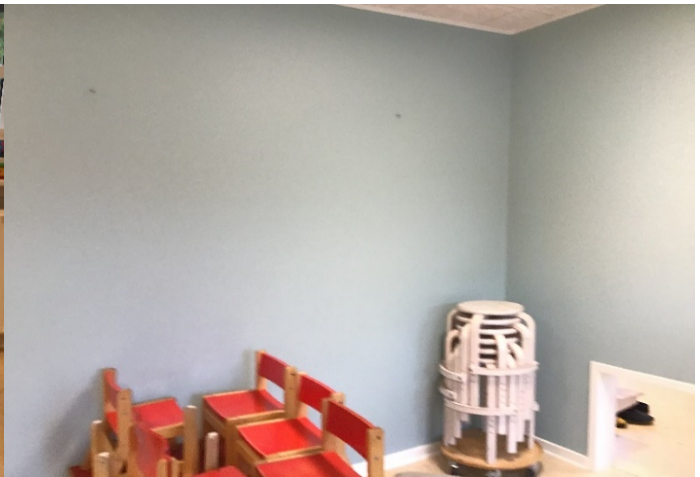
Billeder i vuggestueafdelingen

Billeder i børnehaveafdelingen
Krabbernes grupperum

Fladfiskenes grupperum

Trækfuglenes grupperum

Garderobe

Køkken

Relationer

Relationer mellem barnet og de omgivende voksne samt relationen børn imellem har grundlæggende betydning for barnets udvikling. Det gælder f.eks. for barnets følelsesmæssige og sociale udvikling, dets kognitive udvikling, dets sproglige udvikling og dets selvudvikling. En udviklingsfremmende relation mellem pædagoger og børnene, en god relation mellem pædagogerne og forældrene og gode relationer børnene imellem, er væsentlige indikatorer på god pædagogisk kvalitet. (KIDS, s. 40)

Observationer og refleksioner

Barn -voksen – relationen

Der observeres voksne, der retter deres opmærksomhed til familien, der kommer ind ad døren. De voksne er venlige og imødekommende og retter fokus på barnet.

Børnene bydes velkommen i legerummet eller i køkkenet til morgenmad. Børnene bliver derved støttet i "den gode afsked" med forældrene.

Det ses flere gange, at den voksne følger barnets spor i en kort periode, hvorpå den voksne "glider af" og interessen for barnets spor bliver overfladisk i stedet for fordybelse.

Hen over dagen ses flere børn, der er selv eller leger selv og der observeres, at de voksne godt ved det, da de henvender sig til barnet, dog uden at få barnet med i relation med de andre børn.

I børnehavens garderoben er der en stor gruppe børn (alle børn fra krabberne) der har det svært. Den voksne i garderoben underkender flere børn ved irettesættelser, reguleringer og frustrationer. Den voksne tilbyder ikke sin hjælp til mere end ét barn ad gangen.

Børnenes følelsesmæssige tilstand imødekommes ikke og børnene må selv prøve at regulere sig selv ned, hvilket de ikke altid formår.

I vuggestuen ses voksne der er opmærksomme på barnets kropslige og sproglige kommunikation omkring dets behov. Dette ses både under "fri leg", "voksens-styrede" aktiviteter og madpakker.

Ligeledes observeres det også i vuggestuen, at alle børn inddrages i lege og aktiviteter, og de får lov at deltage på deres individuelle udviklingstrin.

I børnehaven observeres det, at der er snak mellem de voksne, så det fjerner fokus fra børnene.

I børnehaven observeres der, at der er aktiviteter, eks. lave drager, ikke er tilpasset alder og udviklingstrin og at barnet ikke bliver guidet og opmuntret til aktiviteten. Resultatet observeres vigtigere end processen og udvikling af barnets kompetencer.

Pædagogernes støtte til børnenes indbyrdes relationer og venskaber:

Observationer i vuggestuen viser voksne, der guider både verbalt og fysisk for at skabe relationer og venskaber på tværs af alder.

I børnehaven observeres børn der guides verbalt til at knytte sig til andre børn og/eller danne nye venskaber.

I vuggestuen får de ansatte alle børn med i dagens aktiviteter og forsøger hele tiden at inddrage alle børn.

I børnehaven ses det ikke, at der skabes aktiviteter, hvor alle kan være med/bliver inddraget i legen/aktiviteten (udover "skal"-aktiviteter og fredags-samlingen).

Der er mulighed for at etablere mange forskellige lege med henblik på inklusion i børnehaven. Dette ser efter fællessamlinger, hvor flere voksne sætter gang i lege. Nogen én til én og andre

inddrager en større gruppe børn (alle mine kyllinger, fodbold, grave slot eller huller, gå til høns, en slags cykelløb).

De voksne er troværdige, taler venligt og med god tone til børnene. Det observeres dog i børnehaven, at det er svært at gøre en samtale færdig, da den voksne bliver afbrudt eller der er flere børn på én gang, som der tales med. Den fordybende samtale med det enkelte barn opnås dermed ikke.

Der opstår ikke mange konflikter i løbet af formiddagen. Der observeres kun en enkelt i garderoben.

Udviklingsområder i forhold til børnefællesskabet:

Fokus på udvikling bør lægges i børnehaveafdelingen.

Overvej, hvordan I i højere grad kan understøtte børnenes muligheder for at knytte sig til andre børn fx igennem leg og aktiviteter, hvor de voksne engagerer sig, følger børnenes spor og hjælper børnene. Hav også fokus på at skabe kontakt med hvert enkelt barn - både kropsligt og gennem turtagning. Er der nogle børn, som I ikke får rummet. Er det barnets behov at "være selv".

Overvej i forhold til underkendelser: Hvordan observerer I, at garderobesituationen fungerer, når alle børnene er der? Hvorfor skal alle børn være ude? Hvorfor stoles der tidligt op? Hvilke muligheder ville det skabe - både for børnefællesskaberne, barn-voksen relationen og fordybelsen - at være både ude og inde?

Leg & aktivitet

For at kunne udvikle sig har børnene brug for at lege med andre børn og for at blive mødt af nærværende voksne. Der skal være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder. Noget at være sammen om i et fælles tredje. Børn lærer og udvikler sig gennem leg med hinanden og gennem aktiviteter, der tager udgangspunkt i barnets interesser, alder og udvikling sammen med andre børn og med voksne. Hvordan voksen kommunikerer og interagerer med børn i samspil fra den helt tidlige barndom med de fysiske læringsmiljøer (bøger, legesager), er essentielt for børns læring og udvikling.

Der skal derfor være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder i institutionerne. (KIDS, s. 44)

Observationer og refleksioner – børneinitieret leg og aktiviteter:

I de timer, hvor der blev observeret, var der fri leg en stor del af tiden og legen foregik på legepladsen. Legen så flydende ud og de børn der var til stede denne formiddag var gode til det.

På den store udendørs legeplads er der plads til børnene, plads til fordybelse, plads til at "gemme sig" i træer og krat. Der er adgang til flere forskellige legeformer så som gynger, sandkasse, "hønsehuset", hængekøjer, bålhygget, bilbane, "motorvej" til cykler/køretøjer, fyrtårn, balancebane, flytbart dæk-område og sandsække.

Børnene har udenfor mulighed for at lege længerevarende uforstyrrede lege i både halve og hele timer. De voksne er gode til at huske børnene på de lege, som var igangsat dagen før eller tidligere på dagen.

De voksne beskytter kun legen ved drilleri eller når der eventuelt opstår en konflikt eller et barn beder om hjælp til at løse en udfordring i forbindelse med leg. Det ses ikke, at de ansatte er forebyggende og beskyttende i forhold til legen.

Observationer og refleksioner – de voksnes støtte til børnenes leg:

Det observeres, at de voksne sætter forskellige lege i gang i løbet af formiddagen efter den fælles fredagssamling samlingen

Denne fredag, hvor der observeres, var der fælles bålaktivitet. Bålaktiviteten optog min. 2 voksne alt afhængig af aktiviteten. Det betød, at der var færre voksne til at sætte øvrige aktiviteter og lege i gang med børnene.

Det observeredes, at de voksne tilknyttet vuggestuegruppen var gode til at få vuggestuebørn og børnehalebørn i legerelationer, hvor der foregik mesterlære. Den voksne var hele tiden ved siden af, guidede, italesatte, viste og gik forrest.

De ansatte udviklede legen i samarbejde med børnene, men det var de fleste gange på børnenes initiativ.

De voksne var mest aktive i legeaktiviteter med børnene lige efter fællesaktiviteten/legen. Børn der ikke af sig selv deltog i legen, formåede kun jævnligt at få ind i legefællesskabet. De ansatte gav plads og understøttede børnenes leg, sås dog mest efter konflikt eller igen på børnenes initiativ.

Udviklingsområder – leg og aktivitet:

Det er vigtigt, at der er en balance mellem fri leg og fokuseret leg, hvor den voksne er deltagende og initiativtager. Vær opmærksom på forskellen mellem fordybelse og kedsomhed/tullen rundt, når der er fri leg. Scan rummet og få øje på de børn, der går under radaren især, når legen foregår indenfor. Sæt gerne aktiviteter/lege i gang, hvor I følger disse børns spor og det de er optagede af. Det kan styrke børnefællesskabet og skabe en højere grad af fordybelse.

Børns leg: hjælp og inspirer børnene til at komme i gang med gode fordybede lege med hinanden. Arbejd med både at gå foran, ved siden af og bag ved legen.

Observationen denne formiddag foregår udenfor på legepladsen. Hvad ville I mon have observeret, hvis legen og observationen havde foregået indenfor?
